
**Ustawa o księgach wieczystych
i hipotece**

z dnia 6 lipca 1982 r.
tekst jednolity z dnia 5 kwietnia 2013 r.
(Dz.U. z 2013 r. poz. 707 ze zm.)

**Act on Land and Mortgage Registers
and on Mortgage**

of 6 July 1982
Consolidated text of 5 April 2013
(Dziennik Ustaw 2013, item 707 as amended)

Ustawa o księgach wieczystych i hipotece

z dnia 6 lipca 1982 r. (Dz.U. Nr 19, poz. 147)

tekst jednolity z dnia 5 kwietnia 2013 r.

(Dz.U. z 2013 r. poz. 707 ze zm.)

Spis treści

Dział I. Księgi wieczyste	1–64
Rozdział 1. Przepisy o prawach jawnych z księgi wieczystej	1–22
Rozdział 2. Ustrój ksiąg wieczystych i postępowanie	23–58 ²
Rozdział 3. (<i>uchylony</i>)	59–64
Dział II. Hipoteka	65–112
Rozdział 1. Hipoteka w ogólności	65–101 ¹¹
Oddział 1. Przepisy ogólne	65–78
Oddział 2. Przeniesienie wierzytelności hipotecznej ..	79–83 ¹
Oddział 3. Zakres obciążenia hipoteką i ochrona hipoteki	84–93
Oddział 4. Wygaśnięcie hipoteki	94–101
Oddział 5. Rozporządzanie opróżnionym miejscem hipotecznym	101 ¹ –101 ¹¹
Rozdział 2. (<i>uchylony</i>)	102–108
Rozdział 2 ¹ . Hipoteka na wierzytelności hipotecznej	108 ¹ –108 ⁵
Rozdział 3. Hipoteka przymusowa	109–112
Dział III. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe	113–128

Act on Land and Mortgage Registers and on Mortgage

of 6 July 1982

Consolidated text of 5 April 2013

(Dziennik Ustaw 2013, item 707 as amended)

Contents

Section I. Land and Mortgage Registers	1–64
Chapter 1. Provisions on Rights Evidenced in Land and Mortgage Registers	1–22
Chapter 2. Land and Mortgage Registers' Structure and Proceedings	23–58 ²
Chapter 3. <i>Repealed</i>	59–64
Section II. Mortgage	65–112
Chapter 1. Mortgage in General	65–101 ¹¹
Division 1. General Provisions	65–78
Division 2. Transfer of Mortgage Receivable Debt	79–83 ¹
Division 3. Extent of Encumbrance with Mortgage and Protection of Mortgage	84–93
Division 4. Expiration of Mortgage	94–101
Division 5. Disposing of Vacated Mortgage Position	101 ¹ –101 ¹¹
Chapter 2. Security-Deposit Mortgage. Repealed.	102–108
Chapter 2 ¹ . Mortgage on Mortgage Receivable Debt	108 ¹ –108 ⁵
Chapter 3. Compulsory Mortgage	109–112
Section III. Amendments to Provisions in Force, Transitional, and Final Provisions	113–128

Dział I. Księgi wieczyste

Rozdział 1. Przepisy o prawach jawnych z księgi wieczystej

Atykuł 1

Cel

1. Księgi wieczyste prowadzi się w celu ustalenia stanu prawnego nieruchomości.
2. Księgi wieczyste zakłada i prowadzi się dla nieruchomości, które nie mają ksiąg wieczystych albo których księgi wieczyste zaginęły lub uległy zniszczeniu.
3. Księgi wieczyste mogą być także prowadzone w celu ustalenia stanu prawnego spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu.

Atykuł 2

Jawność

Księgi wieczyste są jawne. Nie można zasłaniać się nieznajomością wpisów w księdze wieczystej ani wniosków, o których uczyniono w niej wzmiankę.

Atykuł 3

Domniemanie prawa

1. Domniemywa się, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym.
2. Domniemywa się, że prawo wykreślone nie istnieje.

Atykuł 4

Domniemanie z wpisu i z posiadania

Przeciwko domniemaniu prawa wynikającemu z wpisu w księdze wieczystej nie można powoływać się na domniemanie prawa wynikające z posiadania.

Atykuł 5

Rękojmia wiary publicznej

W razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym treść księgi rozstrzyga na korzyść tego, kto przez czynność prawną z osobą uprawnioną według treści księgi nabył własność lub inne prawo rzeczowe (rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych).

Section I. Land and Mortgage Registers

Chapter 1. Provisions on Rights Evidenced in Land and Mortgage Registers

Purpose

1. Land and mortgage registers shall be kept in order to establish the legal state of immovable property.
2. Land and mortgage registers shall be opened and kept in respect of the immovable properties which have not yet had land and mortgage registers or whose land and mortgage registers have been lost or damaged.
3. Land and mortgage registers may also be kept in order to enable establishing the legal state of the cooperative member's ownership right to an accommodation.

Free accessibility

Land and mortgage registers shall be freely accessible. No one may plead ignorance of entries in a land and mortgage register, nor of applications which have been noted therein.

Presumption of legal state

1. An entry of a right evidenced in a land and mortgage register shall be presumed to be reflecting actual legal state.
2. A right which has been deleted from a land and mortgage register shall be presumed non-existent.

Presumption under entry and arising from possession

A right presumed to be enjoyed under a relevant entry in the land and mortgage register may not be questioned by the presumption that a right arises from possession.

Public credibility warranty

Should there be inconsistency between the legal state of the immovable property evidenced in the land and mortgage register with its real legal state, the contents of the land and mortgage register shall decide in favour of the person who has, by performing an act in law with the person entitled under the contents of the register, acquired the right of ownership or another right in rem (land and mortgage registers' public credibility warranty).

Article 1

Article 2

Article 3

Article 4

Article 5

Atykuł 6**Wyłączenie rękojmi**

1. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych nie chroni rozporządzeń nieodpłatnych albo dokonanych na rzecz nabywcy działającego w złej wierze.
2. W złej wierze jest ten, kto wie, że treść księgi wieczystej jest niezgodna z rzeczywistym stanem prawnym, albo ten, kto z łatwością mógł się o tym dowiedzieć.
3. Jeżeli do dokonania rozporządzenia potrzebny jest wpis w księdze wieczystej, chwila złożenia wniosku o wpis jest rozstrzygająca dla oceny dobrej lub złej wiary nabywcy. Jednakże gdy rozporządzenie dochodzi do skutku dopiero po dokonaniu wpisu, rozstrzyga dzień, w którym rozporządzenie doszło do skutku.

Atykuł 7**Ograniczenia ochrony**

Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych nie działa przeciwko:

- 1) prawom obciążającym nieruchomości z mocy ustawy, niezależnie od wpisu;
- 2) prawu dożywocia;
- 3) służebnościom ustanowionym na podstawie decyzji właściwego organu administracji państwowej;
- 4) służebnościom drogi koniecznej albo ustanowionym w związku z przekroczeniem granicy przy wznoszeniu budynku lub innego urządzenia;
- 5) służebnościom przesyłu.

Atykuł 8**Adnotacje wyłączające**

Rękojmię wiary publicznej ksiąg wieczystych wyłącza wzmianka o wniosku, o skardze na orzeczenie referendarza sądowego, o apelacji lub kasacji oraz ostrzeżenie dotyczące niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym nieruchomości.

Atykuł 9**Zakres ochrony**

Przepisy art. 5–8 stosuje się także w wypadkach niewymienionych w art. 5 rozporządzeń prawami jawnymi z księgi wieczystej oraz gdy na podstawie wpisanego prawa zostaje spełnione świadczenie na rzecz osoby uprawnionej według treści księgi.

Exclusion of warranty

1. The land and mortgage registers' public credibility warranty shall not protect gratuitous dispositions or those made in favour of the acquirer acting in bad faith.
2. A person is deemed to be acting in bad faith if he/she knows that the contents of the land and mortgage register are inconsistent with the real legal state, or if a person could easily have learnt this fact.
3. If a disposition requires a relevant entry in the land and mortgage register, the date of filing for making the entry shall be decisive for the determining of the acquirer's good or bad faith. However, if the disposition becomes effective only after the entry has been made, the date on which the disposition becomes effective shall be decisive in this regard.

Limitations of protection

The land and mortgage registers' public credibility warranty shall not act against:

- 1) a right encumbering an immovable property by virtue of law, irrespective of it having been entered or not in the register;
- 2) a right of annuity;
- 3) a servitude established subject to a decision of a relevant State administration authority;
- 4) a servitude of necessary way or another servitude established in connection with trespassing the boundary during construction of a building or another facility;
- 5) servitudes of conveyance.

Notes of exclusion

The land and mortgage registers' public credibility warranty shall be excluded by a note on filing for entry, lodging a complaint against the decision of the court registrar, appeal or cassation or by a warning in respect of the legal state evidenced in the land and mortgage register having been inconsistent with the real legal state of the immovable property.

Scope of protection

The provisions of Articles 5 to 8 shall apply to the cases of dispositions not specified in Article 5 in respect of the rights evidenced in the land and mortgage register, as well as where, subject to the rights entered, performance is effected for the benefit of the person entitled under the contents of the register.

Article 6

Article 7

Article 8

Article 9

Artykuł 10**Niezgodność ze stanem prawnym**

1. W razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo jest dotknięte wpisem nieistniejącego obciążenia lub ograniczenia, może żądać usunięcia niezgodności.
2. Roszczenie o usunięcie niezgodności może być ujawnione przez ostrzeżenie. Podstawą wpisu ostrzeżenia jest nieprawomocne orzeczenie sądu lub postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia. Do udzielenia zabezpieczenia nie jest potrzebne wykazanie, że powód ma interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Artykuł 11**Pierwszeństwo wpisu**

Ograniczone prawo rzeczowe na nieruchomości, ujawnione w księdze wieczystej, ma pierwszeństwo przed takim prawem nieujawnionym w księdze.

Artykuł 12**Kilka praw wpisanych**

1. O pierwszeństwie ograniczonych praw rzeczowych wpisanych do księgi wieczystej rozstrzyga chwila, od której liczy się skutki dokonanego wpisu.
2. Prawa wpisane na podstawie wniosków złożonych równocześnie mają równe pierwszeństwo.

Artykuł 13**Zastrzeżenie pierwszeństwa**

1. Ustanawiając ograniczone prawo rzeczowe, które ma być wpisane w księdze wieczystej, właściciel może zastrzec pierwszeństwo przed tym prawem lub równe z tym prawem dla innego prawa.
2. Zastrzeżenia można dokonać także po ustanowieniu prawa, za zgodą osoby, której to prawo przysługuje.
3. Do zastrzeżenia pierwszeństwa ograniczonego prawa rzeczowego niezbędny jest wpis w księdze wieczystej.

Artykuł 14**Skutki**

Jeżeli przed wpisaniem prawa, dla którego było zastrzeżone pierwszeństwo, zostało wpisane inne prawo, do wpisu prawa z zastrzeżeniem pierwszeństwa nie jest potrzebna zgoda osoby, której to inne prawo przysługuje, chyba że prawo, dla którego zastrzeżono pierwszeństwo, miałyby być wpisane w szerszym zakresie, niż to wynika z zastrzeżenia pierwszeństwa.

Inconsistency with legal status

1. Should there be inconsistency between the legal status of the immovable property evidenced in the land and mortgage register with its real legal state, the person whose right has not been entered or has been entered incorrectly or is prejudiced by an entry of a non-existing encumbrance or limitation, shall have the right to demand removal of such inconsistency.
2. The claim to have the inconsistency removed may be evidenced in the form of a warning. Basis for making an entry of warning shall be an invalid pronouncement of a court or ruling on providing security. For the purpose of providing security it is not necessary to reveal that the plaintiff has a legal interest therein.

Priority of entry in land and mortgage register

A limited right in rem on the immovable property, as evidenced in the land and mortgage register, shall have priority over such a right not having been evidenced in the land and mortgage register.

Several entered rights

1. The priority of a limited right in rem on the immovable property entered into the land and mortgage register shall be determined by the date beginning from which the effects of the entry made in it are reckoned.
2. The rights entered upon applications made simultaneously shall have equal priority.

Reservation of priority

1. Upon establishing a limited right in rem to be entered in the land and mortgage register the owner shall have the right to reserve the priority of another right over that right or reserve the priority equal to that right.
2. Such a reservation may also be made after said right has been established, if done with the consent of the person who enjoys that right.
3. The reservation of the priority of a limited right in rem shall require making a relevant entry in the land and mortgage register.

Effects

If, before the entering of the right in respect of which priority has been reserved, another right has been entered, the entry of the right with the reservation of priority shall not require the consent of the person enjoying that other right, unless the right for which priority has been reserved is to be entered to an extent larger than that allowed for by the priority reserved.

Article 10

Article 11

Article 12

Article 13

Article 14

Atykuł 15**Pierwszeństwo z przepisów szczególnych**

Przepisy art. 11–14 nie naruszają pierwszeństwa ograniczonych praw rzeczowych określonego w przepisach szczególnych.

Atykuł 16**Prawa osobiste i roszczenia**

1. W wypadkach przewidzianych w przepisach ustawowych w księdze wieczystej, poza prawami rzeczowymi, mogą być ujawnione prawa osobiste i roszczenia.
2. W szczególności mogą być ujawniane:
  - 1) prawo najmu lub dzierżawy, prawo odkupu lub pierwokupu, prawo dożywocia;
  - 2) roszczenie o przeniesienie własności nieruchomości lub użytkowania wieczystego albo o ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego; dotyczy to także roszczeń przyszłych;
  - 3) roszczenie wynikające z określenia zarządu lub sposobu korzystania z nieruchomości przez współwłaścicieli lub wieczystych użytkowników;
  - 4) roszczenie współwłaścicieli wyłączające uprawnienie do zniesienia współwłasności;
  - 5) wierzytelności banku hipotecznego zabezpieczone hipoteką oraz informacje, że zostały one wpisane do rejestru zabezpieczenia listów zastawnych, o którym mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 99, poz. 919, z późn. zm.);
  - 6) prawo z umowy timeshare, o którym mowa w ustawie z dnia 16 września 2011 r. o timeshare (Dz.U. Nr 230, poz. 1370).

Atykuł 17**Skutki ujawnienia**

Przez ujawnienie w księdze wieczystej prawo osobiste lub roszczenie uzyskuje skuteczność względem praw nabytych przez czynność prawną po jego ujawnieniu, z wyjątkiem służebności drogi koniecznej, służebności przesyłu albo służebności ustanowionej w związku z przekroczeniem granicy przy wznoszeniu budynku lub innego urządzenia.

Atykuł 18**Wpis po ujawnieniu**

Równocześnie z wpisem prawa, do którego odnosi się ujawnione w księdze wieczystej roszczenie, wykreśla się z urzędu wpisy praw nabytych po ujawnieniu roszczenia, jeżeli wpisy te są sprzeczne z wpisem prawa, którego roszczenie dotyczyło, albo jeżeli w inny sposób naruszają to prawo.

Priority under special provisions

The provisions of Articles 11 to 14 shall not be to the prejudice of the priority reserved for the limited rights in rem which have been set forth in special provisions.

Personal rights and claims

1. As regards cases provided for in statutory law, in addition to rights in rem, land and mortgage registers may evidence also personal rights and claims.
2. The following may in particular be evidenced:
  - 1) a right of lease or tenancy, a right of repurchase and pre-emption, a right of annuity;
  - 2) a claim to convey the ownership of immovable property or perpetual usufruct or to establish a limited right in rem; the above shall also apply to future claims;
  - 3) a claim arising out of the specifying the way of management or out of the manner of use of the immovable property by co-owners or perpetual usufructuaries;
  - 4) a claim raised by co-owners precluding the right to dissolve co-ownership;
  - 5) a receivable debt of a mortgage bank secured by mortgage and information about it having been entered in the register of mortgage bonds security, referred to in the Mortgage Bonds and Mortgage Banks Act of August 29, 1997 (Dziennik Ustaw 2003, No. 99, item 919, as amended);
  - 6) right under a timeshare contract, as referred to in the Act of 16 September 2011 on Timeshare (Dziennik Ustaw 2011, No. 230, item 1370).

Effects of evidencing personal rights or claims

By its evidencing in a land and mortgage register, a personal right or claim becomes effective in respect of the rights acquired by way of an act in law performed after it has been evidenced, with the exception of a servitude of necessary way, servitude of conveyance or a servitude established in connection with the trespassing of the boundary during the construction of a building or another facility.

Entry after evidencing

Simultaneously with the entry of the right to which the claim evidenced in the land and mortgage register relates, the deletion shall ex officio be made of the entries of the rights acquired after the claim has been evidenced, if such entries are contrary to the entry of the right being the subject matter of the claim or if they have infringed that right in any other way.

Article 15

Article 16

Article 17

Article 18

Artykuł 19**Termin do wykreślenia**

1. Roszczenie o przeniesienie własności lub użytkowania wieczystego albo o ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego na nieruchomości może być po upływie roku od dnia wpisu w księdze wieczystej wykreślone na jednostronne żądanie właściciela lub wieczystego użytkownika, jeżeli w tym terminie nie złożono wniosku o wpis prawa, którego dotyczy roszczenie. Jeżeli złożony w tym terminie wniosek nie został uwzględniony, roszczenie może być wykreślone z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia odmawiającego uwzględnienia wniosku.
2. Jeżeli uprawniony wykaże przed upływem roku od dnia wpisu, że wystąpił do sądu o przeniesienie lub ustanowienie prawa określonego w ust. 1, bieg terminu do wykreślenia roszczenia liczy się od dnia zakończenia postępowania, jednakże w razie nieuwzględnienia żądania roszczenie może być wykreślone z chwilą zakończenia postępowania.
3. W razie wpisu roszczenia przyszłego bieg terminu do wykreślenia takiego roszczenia liczy się od dnia, w którym stało się ono wymagalne.

Artykuł 20**Pierwszeństwo**

1. Do pierwszeństwa praw osobistych oraz roszczeń ujawnionych w księdze wieczystej stosuje się odpowiednio przepisy o pierwszeństwie ograniczonych praw rzeczowych.
2. O pierwszeństwie prawa, którego ustanowienie było przedmiotem roszczenia ujawnionego w księdze wieczystej, rozstrzyga chwila złożenia wniosku o wpis roszczenia.

Artykuł 21**Połączenie nieruchomości**

Właściciel kilku nieruchomości stanowiących całość gospodarczą lub graniczących z sobą może żądać połączenia ich w księdze wieczystej w jedną nieruchomość.

Artykuł 22**Skutki dla obciążeń**

1. Ograniczone prawa rzeczowe obciążające którąkolwiek z połączonych nieruchomości obciążają całą nieruchomość utworzoną przez połączenie. Nie wpływa to jednak na dotychczasowy zakres wykonywania użytkowania i służebności.

Time limit for deletion

1. The claim for transfer of ownership or perpetual usufruct or for establishing a limited right in rem on the immovable property may, after the lapse of one year following the date of entry having been made in the land and mortgage register, be deleted upon the unilateral demand of the owner or perpetual usufructuary, if by that time limit no application has been filed for making a relevant entry of the right to which the claim relates. If the application filed by that time limit has not been acknowledged, the claim may be deleted as from the date on which the pronouncement to refuse the acknowledgement of the application became valid.
2. If, before the end of one year following the date of the entry, the right-holder proves that he/she has applied to the court for transferring or establishing the right referred to in paragraph 1, the period provided for the deletion of the claim shall begin to run from the date of concluding of the proceedings. If, however, the request has not been acknowledged, the claim may be deleted as from the date of concluding of the proceedings.
3. Should any future claim be registered, the period provided for the deletion of such a claim shall begin to run from the date on which such a claim became enforceable.

Priority

1. The priority of personal rights and claims evidenced in the land and mortgage register shall be governed accordingly by the regulations on the priority of limited rights in rem.
2. The priority of the right, the establishing of which has been the object of the claim evidenced in the land and mortgage register, shall be determined with regard to the date of the filing of the application to have the claim entered.

Joining of immovable properties

The owner of several immovable properties which constitute one economic whole or neighbouring ones, has the right to request their joining into one immovable property in the land and mortgage register.

Effects for encumbrances

1. The limited rights in rem encumbering any of the joined immovable properties shall encumber the entire immovable property created by their joining. This, however, shall not affect the scope of the hitherto exercised use and servitude.

Article 19

Article 20

Article 21

Article 22

2. Nieruchomości obciążone ograniczonymi prawami rzeczowymi mogą być połączone tylko wtedy, gdy uprawnieni ułożą się co do pierwszeństwa tych praw na nieruchomości utworzonej przez połączenie.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do pierwszeństwa praw i roszczeń, o których mowa w art. 16.

Rozdział 2. Ustrój ksiąg wieczystych i postępowanie

Atykuł 23

Kompetencje

Prowadzenie ksiąg wieczystych należy do właściwości sądów rejonowych. Czynności sądu w zakresie prowadzenia ksiąg wieczystych mogą wykonywać referendarze sądowi.

Atykuł 23a

Współpraca z Centrum Informacji Kryminalnych

Sądy rejonowe prowadzące księgi wieczyste współpracują z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

Atykuł 24

System realny; lokale

1. Dla każdej nieruchomości prowadzi się odrębną księgę wieczystą, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Dotyczy to także nieruchomości lokalowych oraz nieruchomości, w których nieruchomości lokalowe zostały wyodrębnione.

1¹. (*wchodzi od 2015-11-18*)

2. W księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości, w której własność lokali została wyodrębniona, ujawnia się sposób zarządu tą nieruchomością określony w umowie, a w razie nieujawnienia domniemywa się sposób zarządu wynikający z ustawy.

3. Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określa zakładanie i prowadzenie ksiąg wieczystych dla lokali stanowiących odrębne nieruchomości oraz dla nieruchomości, w których wyodrębnienia dokonano.

Atykuł 24¹

Księgi dla nieruchomości

1. Do ksiąg wieczystych dla spółdzielczych własnościowych praw do lokalu stosuje się odpowiednio przepisy o księgach wieczystych dla nieruchomości.

2. The immovable properties encumbered with limited rights in rem may be joined only when the persons entitled make relevant agreements concerning the priority of these rights established on the immovable property created by their joining.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall apply accordingly to the priority of the rights and claims referred to in Art.16.

Chapter 2. Land and Mortgage Registers' Structure and Proceedings

Competences

The keeping of land and mortgage registers shall belong to the competence of district courts. Relevant court acts regarding the keeping of land and mortgage registers may be performed by court registrars.

Article 23

Cooperation with the National Criminal Information Centre

District courts keeping land and mortgage registers shall co-operate with the Head of the National Criminal Information Centre to the extent necessary for ensuring the performance of the latter's statutory tasks.

Article 23a

Actual system; premises

1. Each single immovable property shall have a separate land and mortgage register kept for it, unless special provisions provide otherwise. This shall also apply to premise-type immovable properties and immovable properties within the boundaries of which premise-type immovable properties have been separated.

Article 24

1¹. *This paragraph comes into force on 18 November 2015.*

2. The land and mortgage register kept for an immovable property within the boundaries of which a separate ownership of premises has been established, shall evidence the manner of management of such an immovable property as specified in a relevant agreement, and where this has not been done, the management shall be presumed to be performed in the manner prescribed by statutory law.

3. The Minister of Justice shall, by regulation, set forth the manner of establishing and keeping the land and mortgage registers for premises being separate immovable properties and for the immovable properties from which they have been separated.

Land and mortgage registers for immovable properties

Article 24¹

1. The provisions on land and mortgage registers for immovable properties shall apply accordingly to the land and mortgage registers for cooperative members' ownership rights to an accommodation.